

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

Szczecin, dnia 29 kwietnia 2026 r.

Poz. 1988

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR P-1.4131.126.2026.AA WOJEWODY ZACHODNIOPOMORSKIEGO

z dnia 27 kwietnia 2026 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153, poz. 1436, z 2026 r., poz. 252)

stwierdzam nieważność

§ 14 ust. 1 pkt 4 Załącznika do uchwały Nr XXIV/147/26 Rady Gminy Bierzwnik z dnia 26 marca 2026 r. w sprawie przyjęcia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Bierzwnik na 2026 rok, w zakresie wyrazu: „bezdomnych”.

Uzasadnienie

W dniu 26 marca 2026 r. Rada Gminy Bierzwnik podjęła uchwałę Nr XXIV/147/26 w sprawie przyjęcia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Bierzwnik na 2026 rok,. Do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie wpłynęła ona w dniu 1 kwietnia 2026 r.

Materialnoprawną podstawę ww. aktu stanowi m.in. art. 11a ust. 1 ustawy o ochronie zwierząt¹⁾, zgodnie z którym rada gminy wypełniając obowiązek, o którym mowa w art. 11 ust. 1, określa, w drodze uchwały, corocznie do dnia 31 marca, program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt. Co ważne, w myśl art. 11a ust. 2 ustawy, program ten obejmuje w szczególności:

- 1) zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt,
- 2) opiekę nad wolno żyjącymi kotami, w tym ich dokarmianie,
- 3) odławianie bezdomnych zwierząt,
- 4) obowiązkową sterylizację albo kastrację zwierząt w schroniskach dla zwierząt,
- 5) poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt,
- 6) usypianie ślepych miotów,
- 7) wskazanie gospodarstwa rolnego w celu zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich,
- 8) zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt.

Dalej, ustawodawca postanowił, że program, o którym mowa w ust. 1, zawiera wskazanie wysokości środków finansowych przeznaczonych na jego realizację oraz sposób wydatkowania tych środków. Koszty realizacji programu ponosi gmina (art. 11a ust. 5 ustawy).

Z treści cytowanych przepisów wynika, że rada gminy zobligowana jest podjąć uchwałę przyjmującą program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt, który musi zawierać co najmniej te elementy, które zostały wymienione w art. 11a ust. 2 i ust. 5 ustawy o ochronie zwierząt. Ustawodawca enumeratywnie wskazał bowiem zakres spraw, które winny być unormowane w programie

¹⁾ Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2023 r., poz. 1580 z późn. zm.).

opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt. Ze sformułowania „program obejmuje” należy wyprowadzać wniosek o obligatoryjnym zakresie jego regulacji w odniesieniu do wymienionych w art. 11a ust. 2 i ust. 5 ustawy o ochronie zwierząt kwestii²⁾.

W związku z powyższym nie może być wątpliwości, że w programie należy zapewnić całodobową opiekę weterynaryjną w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt, w tym - zgodnie z dyspozycją art. 11a ust. 5 ustawy o ochronie zwierząt – wskazać wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację tego zadania.

Co istotne, ustawodawca w art. 11a ust. 2 pkt 8 ustawy o ochronie zwierząt nie określił, jakich zwierząt realizacja tego zadania ma dotyczyć. Wnosić stąd należy, że obowiązek gminy w powyższym zakresie dotyczy wszystkich zwierząt, w tym zwierząt bezdomnych oraz dzikich, w tym wolno żyjących kotów. W art. 11a ust. 2 pkt 8 ustawy prawodawca posłużył się określeniem „zwierząt” bez jego doprecyzowania (tak jak ma to miejsce w art. 11a ust. 2 pkt 1, pkt 3, pkt 5 i pkt 7), a zatem jego zamiarem było zobligowanie gminy do zapewnienia całodobowej opieki weterynaryjnej wszystkim zwierzętom, które ucierpiały w drogowym zdarzeniu³⁾.

Jak podkreślił Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gorzowie Wielkopolskim w wyroku z dnia 20 września 2023 r., sygn. akt II SA/Go 424/23 wskazany przepis ustawy nie różnicuje bowiem obowiązku zapewnienia całodobowej opieki weterynaryjnej od tego czy dane zwierzę jest bezdomne, czy też posiada opiekuna, lecz odnosi się do wszystkich zwierząt, które ucierpiały w przypadkach zdarzeń drogowych. Ponadto analizowane zagadnienie należy rozpatrywać kontekście celu jaki ma przyświecać uchwale podjętej na podstawie art. 11a ust. 1 i ust. 2 u.o.z. Trzeba zatem zwrócić uwagę, że przedmiotem uchwały jest nie tylko opieka nad zwierzętami bezdomnymi, ale również zapobieganie bezdomności. Program powinien zatem zawierać rozwiązania prawne, które będą uwzględniać jednocześnie obydwa cele o jakich mowa w analizowanym przepisie ustawy, czyli zarówno związane z opieką nad zwierzętami bezdomnymi jak i zapobieganie bezdomności zwierząt. Postanowienia uchwały, które nie uwzględniają dyrektywy zapobiegania bezdomności zwierząt należy ocenić jako wydane z istotnym naruszeniem prawa. Za takie w ocenie Sądu, należy uznać regulację zawartą w kwestionowanym przepisie § 6 ust. 1, który w sposób nieuprawniony różnicuje sytuację zwierząt wymagających pomocy ze względu na zdarzenie drogowe.

Tymczasem, w §14 ust. 1 Załącznika do uchwały Nr XXIV/147/26 Rada Gminy wymieniła poszczególne zadania wynikające z programu, a także określiła konkretne kwoty przeznaczone na ich realizację, przy czym w pkt 4 przeznaczyła 700 zł na: całodobową obsługę weterynaryjną bezdomnych zwierząt, w tym zapewnienie opieki weterynaryjnej wolno żyjącym kotom.

Tak sformułowana treść §14 ust. 1 pkt 4 Załącznika do uchwały prowadzi do wniosku, że Rada Gminy Bierzwnik ograniczyła - w sposób nieuprawniony – nałożony na nią ustawowy obowiązek zapewnienia środków finansowych na realizację całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadku zdarzeń drogowych – do zwierząt bezdomnych i kotów wolno żyjących. Obowiązek ten odnosi się natomiast do wszystkich zwierząt, a nie tylko bezdomnych oraz kotów wolno żyjących.

W związku z powyższym, konieczne i w pełni uzasadnione jest stwierdzenie nieważności §14 ust. 1 pkt 4 Załącznika do uchwały Nr XXIV/147/26 Rady Gminy Bierzwnik z dnia 26 marca 2026 r. w sprawie przyjęcia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Bierzwnik na 2026 rok, w zakresie wyrazu: „bezdomnych”.

Rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie. Skargę wnosi się do Sądu za pośrednictwem Wojewody Zachodniopomorskiego w terminie 30 dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

z up. Wojewody Zachodniopomorskiego

Bartosz Brożyński
I Wicewojewoda Zachodniopomorski

²⁾ Por: wyrok NSA z dnia 13 marca 2013 r., sygn. akt II OSK 37/13.

³⁾ Por. wyrok WSA w Warszawie z dnia 28 stycznia 2020 r. sygn. akt IV SA/Wa 2415/19 oraz Wyrok WSA w Opolu z dnia 29 września 2015 r., sygn. akt II SA/Op 253/15.